

HIREK

0000

Készül a katonák téli ruhája.

(Saját tudósítónktól.) Fűtül a szél. Hideg őszi eső hull s a szél az arcunkba vágja. Más esztendőben ilyenkor azon aggodalmaskodtunk, hogy milyen hatással lesz ez a hideg és a lezuhogó víz a szőlőtermésre. Kirepedeznek-e a szemek, megrohad-e a fűrt, no és mennyi lesz a cukortartalom a borbán. Fontos mindez most is, sőt fontosabb, mint máskor, mert a jó termés szála annyira el nem kél, mint háborus időben. Mégis a hideg, az eső nem ezeket a szokásos gondolatokat és aggodalmakat kelti fel bennünk. A mikor ázunk, fázunk az utcán, vagy az ablaküvegek elhomályosodnak előttünk a csunya őszi esőtől, az az első gondolatunk, amelyet sóhajtván mondunk el magunknak: mi van a mi katonáinkkal. A mi vitéz, szegény katonáinkkal, akik ismeretlen, messzi tájak szabad ege alatt, hosszú napokon át szenvednek. S majdan, az ős után jön, az északi vidéken gyorsabb szárnyon jön a tél fagyos lehetetlivel és kegyetlen fehérségével.

Mi lesz akkor?

Az oroszok bizonyára fel vannak készülve rá, de a mi katonaköpenyegünk nem elég védelem az orosz időjárás ellen.

Az aggodalmaskodókat — örülünk, hogy módunkban van — meg tudjuk vigasztalni. Illetékes helyen értesülünk róla, hogy okos előrelátással *bundát készítet a hadvezetőség a katonáknak*. Sok százezer, talán millió bunda is készen van már s gyors menetben elkészül a többi is. Minden katona meleg bundát kap, térdén elul erőt, báránnyal bélélye. Az oroszok ilyenmő felszerelése messze mögötte marad a miénknek. A meleg bundákba öltözött katonákat nem kell majd féltetni a hideg északi szélről.

A hadvezetőségnek a katonák ellátásában segítségére van a társadalom. A hadsegélyző hivatal nemcsak munkájáról irt minapi megemlékezésünk is ékesen beszél erről. A sokirányú akciók között érdekes a legújabb, a *prémgyűjtés*, amely a különös találmányu, praktikus keztyűk céljára szolgál. Csatlakozik ehhez még egy találmány: egy vidéki hölgyé, aki *új hósapkával* lepte meg a hadsegélyzőt. A hósapka Kolumbusz-tojása. Nincsen rajta az arc számára való nagyon sok

munkát igénylő kivágás, hanem csupán egy egyszerű hasítás, amely kitágul, helyet hagy az arcnak, sőt jobban kisimul, mint az eddigi sapkák. A legfőbb előnye pedig az, hogy sokkal gyorsabban lehet elkészíteni. Mire kifehéruílnék a mezők — ha még szükség lesz rá — a mi katonáink új téli mezben fogják állani a hidegeket és a régi lelki erősséggel a tüzet.

— **Stirbey hercegnő adománya a szegedi Vörös Keresztnek.** Özvegy **Stirbey** hercegnő, báró **Gerliczy** Félixné édesanyja Párisból kétezer koronát adományozott báró **Gerliczy** Félix utján a szegedi Vörös Kereszt Egyesületnek. Lovag **Worzikovszky** Károlyné elnöknő ezt az összeget teljes egészében a vezetése alatt álló Katholikus Körben berendezett sebesültekórház céljaira szánta.

— **Szarvady Lajos dr. hősi halált halt.** **Szarvady** Lajos dr. banktisztviselő, 46-os tartalékos zászlós, **Szarvady** Lajosnak, a szegedi Kereskedelmi és Iparkamara kiváló elnökének fia, augusztus 30-án a galíciai haretéren Rohatyn mellett 28 éves korában hősi halált halt. Lelki üdvösségeért a gyászmise október 3-án, szombaton délelőtt 10 órakor lesz a rókusai templomban.

— **A szegedi munkásközvetítő bizottság** október 1-én (csütörtökön) délután 5 órakor a kereskedelmi és iparkamara gyűléstermében ülést tart, melyre a tárgy fontosságánál fogva szíves megjelenését okvetlenül kérjük. **Az Elnökség.**

— **A sebesült katonáknak olyasvalamire** is van szüksége, amire eddig kevesen gondoltak. Amint naponta láthatjuk a sebesült szállításoknál, a katonák nagy része a lábán sérült meg. Ez a sérülés legtöbb esetben nem veszélyes és néhány hét múlva felépül a beteg, csakhogy ekkor még jó ideig a fájós lábával nem igen tud járni és *bótra* van szüksége. Epen ezért arra kérjük a jószívű közönséget, hogy erről a fontos támogató eszközről se feledkezze meg és amennyiben módjában áll, juttassa el a hártokában lévő botokat a sebesült katonák számára.

— **Ferenc Szalvátor és a Vörös Kereszt** A „Nemzeti Hírlap” írja: Dicsőségesen uralkodó királyunk memrög az önkéntes betegápolás főfelügyelőjévé nevezte ki **Öfenséget, Ferenc Szalvátor** főherceget. A feladat, ame-

lyet az uralkodói kegy reá bízott, nemcsak magasztos és fölemelő, de rendkívül fontos is, különösen most, a ránk kényszerített háborus időben. **Öfensége, Ferenc Szalvátor** főherceg áll az élén ugy Magyarországon, mint Ausztriában a Vörös Kereszt-Együletnek. Hogy mit jelent manapság a Vörös Kereszt-Egyület, arról talán fölösleges beszélni, hisz nincs család széles ez országokban, melyek ne áldanák ezt a gyönyörű emberbaráti intézményt. Hivatása magaslatán áll nálunk a Vörös Kereszt-Egyület; **Csekonics** Endre gróf királyi biztos és **Feilitzsch** Berthold báró főmegbízott-főgondnok biztos kézzel irányítja, vezetik a hatalmas intézményt. Különösen **Feilitzsch** Berthold báró, ez a nagy koncepciójú és erős akaratú férfiú vitt új erőt és friss szellemet a magyar Vörös Kereszt-Együletbe. Azt a nagyarányu munkát, amit a mi Vörös Kereszt-Együletünk kifejt, talán senki nem méltányolja jobban, mint éppen **Ferenc Szalvátor** főherceg, aki bámulatra méltó érdeklődéssel van eltelve a Vörös Kereszt iránt. Nemes és szent hivatását teljesen átérzve, odaadó szeretettel csüing. **Öfensége** e humánus, szép célú intézményén. Már az elmúlt tél folyamán közöttünk járt **Öfensége** és alapos betekintést nyert a Vörös Kereszt ügyeibe, főviről-hegyire megvizsgált mindent, sőt fáradságot vett magának arra is, hogy egynehány vidéki fiókot is megsejmeljen. S amióta a hadi állapot tart: fáradhatatlanul dolgozik **Öfensége** a Vörös Kereszt érdekében. A magyar nemzet minden tagja mély hálával s a legnagyobb hódolattal fordul most **Öfensége** magas személye személye felé. S boldognak érezhetjük magunkat, hogy királyunk éppen az ő fenséges vezét szemelte ki arra a nagy feladatra, ami most e két szóban foglalható össze: *Önkéntes betegápolás!* Magyar véneink a haretereken nagyszerűen megállják helyüket, — dicsőség nekik, de dicsőség és szerszeres hála a betegápolás lelkes és önzetlen harcosainak is!

— **A pancsovai kivégzés.** Pancsován két szerb földművest, akik fosztogatnak, halálra ítélték és kivégezték. A kivégzés után a görög-keleti tábori lelkész beszédet mondott magyar és román nyelven.

— Amíg a becsületesek és bátrak a harcmezőn esnek el — ugymond — a két elítélt a kiürített városban a legnagyobb veszély idejében fosztogatók. Erre a szörnyű bűnre

A szedáni napokból.

Zola „Débacie” (Összeomlás) című regényéből.

... Ép ebben a pillanatban dördült el Saint-Menges felől az első ágyulövés. A völgy mélyén még ködrongyok lebegtek és nem lehetett mást látni, mint a Saint-Albert szoroson keresztül vonuló zavaros tömeget.

Még nem volt 8 óra. Az ágyudörgés keletről is hallható volt, — ebben a pillanatban tört elő a százsz trónörökös hadserege a Daigny előtti első hadtestre és most, mintán a 11. porosz hadtest Doney tábornok csapataira megkezdte a tüzelést, délről északra minden oldalról több mértőföldnyi óriási körzetben kifejlődött a csata. Maurice tudatára ébredt annak a helyrehozhatatlan hibának, hogy éjjel nem vonultak vissza Meziéres-be. De a következményeket még nem látta, csak homályos, ösztönszerű sejtelmé volt a veszedelemről és nyugtalanul vizsgálta a szomszédos magaslatoakat. Ha nem volt idő a visszavonulásra, miért nem szállták meg ezeket a magaslatoakat, hogy a határra támaszkodva, Belgiumba átmenjenek veszedelem esetén?

Az emberek mozdulatlanul, lábhoz tett fegyverrel nézték a második hadosztály szép rendben való fölsorakozását, amely a Maas felé fordult, hogy az erről jövő támadással szembeálljon. Kelet felé a harmadik hadosztály fejlődött ki, míg Beaumontban az első hadosztály foglalt állást. Az utolsó éj folyamán a műszaki katonák védőműveken dol-

goztak. Még a poroszok tüzelésének kezdete alatt is védősáncokat ástak.

Floingtól lefelé megkezdődött a puskatüz, amely azonban azonnal elnémult és Beaumont kapitány századja, parancsot kapott, hogy háromszáz méterrel hátrább foglaljon állást. Egy széles káposztaföldön voltak éppen, amikor a százados felkiáltott:

— Feküdj!

Le kellett feküdni. A káposztatejeken csillogott a dusan esett harmat és kövér aranyoszöld leveleiken a tiszta, ragyogó csöppek nagy gyémántjai villogtak.

— Irányzék 400 méter! — kiáltott ismét a százados.

Ettől a pillanattól kezdve nem szünetelt a gránát. Innen nehezen ment a lövés. Az első golyók az ágyuk előtt estek le, amelyek szintén löni kezdtek, ezenfelül sok gránát nem robbant föl, minthogy a puha földben megakadt.

De a legközelebbi pillanatban egy gránát szilánk az első sorban szétzúzta egy katona fejét. Kiáltás sem hangzott, csak vére lövelt és az agyveleje loccsant ki, ennyi volt az egész.

Szegény fiu, — szölt a káplár — nagyon nyugodtan és nagyon halványan, — majd rákerült a sor memsokára másra is.

De már nem értették egymás szavát és különösen borzasztó volt a rettenetes lármá. A szomszéd üteg szünet nélkül lött, a föld rezgett és a mitrailleuse-ök, amelyek a levegőt hasították, még elviselhetetlenebbek voltak. Lehetetlen volt a csatáról a leghalványabb

képet alkotni. Maurice a sík föld szélén csak Hattoy erdős csucsát látta nagyon messziről. Egyébként a látóhatáron belül egyetlen porosz sem mutatkozott. Csak füstfelhők szálltak föl és lebegtek egy-egy pillanatig a napfényben s amikor megfordult, meglepetéssel látta, hogy egy meredek szikla védelmében fekvő völgyben szántogat nyugodtan egy paraszt s éppen most fordítja meg ekéjét, amely egy nagy szürke ló húz. Minek is vesztenie egy napot? Azért, mert verekszenek, a gabonának mégis csak nőni kell és a világ élete sem állhat meg.

De a rettenetes tüzérpárbaj tovább folyt az ezredek feje fölött, amelyek az izzó, szomorú mezőn feküdtek. Nem volt itt más, mint ez a folyton gördülő dörgés, a pusztításnak ez az orkánya, amely végigzugott a pusztaságon. Órák teltek el így, de már érezhető volt a német tüzéség fölénye. A robbanó lövegek csaknem mind borzasztó távolságban robbantak szét, míg a francia golyók és bombák sokkal rövidebb pályán, legtöbbször már a levegőben elsültek, mielőtt a célt elérték volna. Nem volt tehát más menekvés, mint minél jobban összehúzódni a sáncárkókban és még az a megkönnyebbülés sem jutott nekik, az a mámorító érzés sem, hogy egy pár puska lövést adjanak. Mert kire lötenek, hiszen senkit sem láttak az üres látóhatáron!

Lóvágtatás zajára az emberek arra fordultak, fölsimított Douay tábornokot táborukarával, aki idesietett, hogy csapatai állását megtekintse. Megelégedettnek látszott és néhány parancsot adott, amikor Bourgain-Des-